

PRITARTA

Varėnos rajono savivaldybės tarybos
2020 m. kovo d. sprendimu Nr.

BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS VARĖNOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO 2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDRA INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ

Varėnos socialinių paslaugų centras (toliau Centras) yra Varėnos rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, teikianti socialines paslaugas Varėnos rajono savivaldybės gyventojams.

Įstaigos direktorė – Dovilė Barčiukienė. Įstaigos kodas 301792843. Centro adresas: M. K. Čiurlionio g. 61A, LT-65219 Varėna, tel. 8 (310) 51080, elektroninio pašto adresai: info@varenospc.lt; direktore@varenospc.lt, svetainės adresas: <http://www.varenospc.lt>

Įstaiga savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymais, savivaldybės tarybos sprendimais, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais, kitais teisės aktais ir 2019 m. sausio 29 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu pakeistais Varėnos socialinių paslaugų centro nuostatais Nr. T-VIII-1143, „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 3 d. sprendimo Nr. T-VI-338 „Dėl Varėnos socialinių paslaugų centro“ pakeitimo.

Nuo 2014 m. Varėnos socialinių paslaugų centras tapo licencijuota socialinės globos įstaiga. Lapkričio 11 d. Socialinių paslaugų priežiūros departamente prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo įteiktos dvi licencijos - institucinei socialinei globai (dienos) suaugusiems asmenims su negalia teikti (Nr. L000000330) ir socialinei globai suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims namuose teikti (Nr. L000000331). 2017 m. sausio 18 d. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos išdavė leidimą – higienos pasą Nr. LHP.1-7, kuris suteikė teisę teikti ambulatorines asmens sveikatos paslaugas (bendrosios praktikos slauga, kineziterapija, ergoterapija ir masažas). 2017 m. sausio 26 d. buvo išduota Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencija Nr. 3854.

2018 m. gegužės 29 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-VIII-968 Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo pavesta vykdyti Globos centro funkcijas. 2018 m. spalio 30 d. buvo pasirašyta jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis, įgyvendinant vaikų gerovės ir saugumo didinimo, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros projektą.

Dėl šios priežasties 2019 m. sausio 29 d. buvo papildyti Varėnos socialinių paslaugų centro nuostatai (Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-VIII-1143 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 3 d. sprendimo Nr. T-VI-338 „Dėl Varėnos socialinių paslaugų centro“ pakeitimo) bei išplėstas Centro tikslas – teikti socialinę pagalbą Varėnos rajono savivaldybės gyventojams (jų šeimoms), kurie dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų yra neįgiję, praradę ar neturi gebėjimų arba galimybių savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu, sudarant šiems asmenims sąlygas ugdyti ir stiprinti gebėjimus bei galimybes savarankiškai spęsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padedant įveikti socialinę atskirtį. Pagrindinis globos centro veiklos tikslas – užtikrinti, kad visiems įvaikintiems vaikams, socialinių globėjų, globėjų giminaičių globojamiems (rūpinamiems) vaikams, budinčių globotojų prižiūrimiems vaikams bei budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams, tėviams ar asmenims, ketinantiems jais tapti, būtų prieinama ir suteikiama reikalinga konsultacinė, psichosocialinė, teisinė ir kita pagalba siekiant tinkamo vaiko, įvaikio ugdymo ir auklėjimo šeimai artimoje aplinkoje.

Centras, siekdamas įgyvendinti pagrindinį tikslą, 2019 m. ypatingą dėmesį ir toliau skyrė šioms prioritetinėms sritims:

1. Didelis dėmesys buvo skiriamas globėjų, tėvių paieškai, GIMK programos viešinimui, mokymams. 2018 m. spalio 30 d. buvo pasirašyta jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis tarp Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Varėnos rajono savivaldybės administracijos ir Varėnos socialinių paslaugų centro, įgyvendinant vaikų gerovės ir saugumo didinimo, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros projektą. 2019 m. buvo įkurtos 3 darbo vietos – 2 globos koordinatorių ir 1 psichologo.
2. Ypatingas dėmesys skiriamas pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugų namuose kokybei. 2019 m. vasario 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centras pasirašė sutartį su VšĮ Valakupių reabilitacijos centru dėl dalyvavimo projekte „Socialinių paslaugų kokybės gerinimas, taikant EQUASS kokybės sistemą“, projekto kodas Nr. 08.4.1-ESFA-V-421-01-0001.
Sutarties objektas – Europos socialinių paslaugų kokybės sistemos (toliau – EQUASS) diegimas įstaigoje, siekiant įgyti EQUASS Assurance sertifikatą.
3. Užtikrinami techninės pagalbos priemonių gavėjų poreikiai, kurių skaičius kasmet išlieka stabilus.
4. Didelis dėmesys skiriamas projektinei veiklai:
  - 2017 m. vasario 7 d. buvo pradėtos teikti „Integralios pagalbos plėtros Varėnos rajone“ paslaugos, kuriomis nuo 2017 m. pasinaudojo 51 asmuo (teikiama kompleksinė pagalba –

derinama medicininė ir buitinė pagalba, teikiamos masažo paslaugos). 2019 m. paslaugos teiktos 37 asmenims, pasirašytos sutartys su 14 naujų integralios pagalbos gavėjų.

- 2018 m. gruodžio 19 d. buvo pasirašyta iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto „Bendrujų ir specialiųjų socialinių paslaugų plėtra neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems Varėnos miesto gyventojams“ sutartis. Pagrindinis projekto tikslas – išplėsti socialinių paslaugų teikimą Varėnos miesto neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, siekiant aktyvinti bendruomenę, įtraukiant juos į įvairias veiklas, taip ugdant jų socialinius, darbinius, asmens higienos įgūdžius bei suteikiant jiems reikalingą psichosocialinę pagalbą. Projektui skirta 30860,26 Eur, trukmė – 12 mėnesių.
- 2018 m. buvo pasirašyta jungtinės veiklos sutartis su M. Čiuželio labdaros ir paramos fondu dėl bendradarbiavimo, įgyvendinant vietos plėtros projektą „Sidabrinė linija“ Varėnoje: psichosocialinė pagalba telefonu, socialinę atskirtį patiriantiems senyvo amžiaus asmenims, neįgaliesiems ir jų šeimos nariams“. Įgyvendinant šį projektą vyko treji mokymai lankomosios priežiūros darbuotojams.
- 2019 m. parengti ir įgyvendinami projektai, finansuojami iš Varėnos rajono savivaldybės lėšų – „Kelias į sveikatą“ ir „Sveika šeima“.
- 2019 m. liepos 19 d. Varėnos rajono savivaldybės administracija ir Varėnos socialinių paslaugų centras pasirašė Jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį įgyvendinant projektą „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtra Varėnos rajono savivaldybėje“ dėl asmeninio asistento paslaugų teikimo.

II. ĮSTAIGOS DARBUOTOJAI

Nuo 2017 m. rugpjūčio 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centras teikia socialinės priežiūros paslaugas Varėnos rajono savivaldybės šeimoms, patiriančioms sunkumų, todėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T-VIII-710 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2016 m. vasario 19 d. sprendimo Nr. T-VIII-263 „Dėl Varėnos socialinių paslaugų centro didžiausio leistino pareigybių skaičiaus nustatymo“ pakeitimo“ buvo patvirtintos 67,8 pareigybės (etatai), o nuo spalio 1 d. – 76,8.

2018 m. gegužės 29 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-VIII-968 nuo 2018 m. birželio mėn. Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo priskirta vykdyti globos centro funkcijas. 0,5 etato buvo įdarbintas globos koordinatorius ir 1 etatu socialinis globėjas, globojantis 3 be tėvų globos likusius vaikus, kuriems nustatyta laikinoji globa. Nuo 2019 m. liepos 16 d. išaugo poreikis įdarbinti globėją, nesusijusį giminystės ryšiais, globojantį 3 vaikus, kuriems nustatyta laikinoji globa.

2018 m. kovo 29 d. Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-141 „Dėl atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo, buvo patvirtintas atvejo vadybos tvarkos aprašas, kuriame numatyta, kad šis įsakymas įsigalioja nuo liepos 1 dienos. Nuo 2018 m. liepos 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centre buvo įsteigti atvejo vadybininkų etatai. 3 atvejo vadybininkai (3,5 etato) dirba Varėnos socialinių paslaugų centre, 1 atvejo vadybininko paslaugos yra perkamos iš Labdaros paramos fondo SOS vaikų kaimo Lietuvoje draugijos. Dėl atvejo vadybininkų atsiradimo pagalbos šeimai sistemoje buvo skelbiamas naujas paslaugų, skirtų probleminėms šeimoms, viešasis pirkimas, kurį laimėjo Labdaros paramos fondo SOS vaikų kaimu Lietuvoje draugija. 2019 m. birželio 1 d. buvo pasirašyta atnaujinta sutartis, kuri įsigaliojo nuo 2019 m. birželio 11 dienos.

2019 m. gruodžio 27 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-IX-196 „Dėl didžiausio leistino Varėnos socialinių paslaugų centro darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ nustatytas didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 82. Sprendimas įsigaliojo 2020 m. sausio 1 d.

2018 m. pabaigoje dirbo 76 darbuotojai. 2019 m. gruodžio mėn. dirbo 83 darbuotojai. Administraciją sudarė 5 darbuotojai (6,02 proc.) – direktorius, 2 direktoriaus pavaduotojai socialiniams reikalams (antra pavaduotojo pareigybė įsteigta nuo 2017 m. rugpjūčio 1 d., kai buvo perduota funkcija teikti socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinių sunkumų), vyriausioji buhalterė ir raštvedybos ir personalo reikalų specialistė. Socialinių paslaugų skyriuje dirbo 74 darbuotojai (89,16 proc.) (atvejo vadybininkai, globos koordinatoriai, socialiniai darbuotojai, socialinio darbuotojo padėjėjai, slaugytojai, psichologas, socialiniai globėjai, lankomosios priežiūros darbuotojai, slaugytojo padėjėjai, masažistai). Ūkio personalą sudarė 4 darbuotojai (4,82 proc.) (1 techninės priežiūros, darbų saugos specialistas-ūkvedys, 1 valytoja ir 2 vairuotojai).

Centro veikloje nuolat dalyvauja praktiką atliekantys studentai ir savanoriai. 2019 metais sudarytos 4 profesinio mokymo sutartys ir 13 savanoriškos veiklos atlikimo sutarčių. Savanoriai ir praktiką atliekantys studentai dalyvavo organizuojant sociokultūrines paslaugas, teikiant pagalbos į namus, dienos socialinės globos ir integralios pagalbos paslaugas, įgyvendinant „Bendrujų ir specialiųjų socialinių paslaugų plėtra neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems Varėnos miesto gyventojams“ projektą.

III. ĮSTAIGOS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Varėnos socialinių paslaugų centro veiklai vykdyti 2019 m. iš savivaldybės biudžeto buvo skirta 496,29 tūkst. Eur. Lyginant su 2018 m. buvo skirta 121,94 tūkst. Eur daugiau nei 2018 m.

2019 m. buvo gautos didesnės Valstybės biudžeto dotacijos savivaldybės biudžetui (lyginant su 2018 m. 55,25 tūkst. Eur daugiau). Iš jų 56,56 tūkst. Eur skirta socialinių paslaugų teikimui asmenims su sunkia negalia. 281,42 tūkst. Eur skirta socialinių paslaugų teikimui šeimoms, patiriančioms sunkumų. Taip pat 2019 m. buvo surinkta daugiau pajamų už teikiamas paslaugas – 40,5 tūkst. Eur. 2019 m. buvo gautas finansavimas tęstiniam projektui „Kelias į sveikatą“ – 0,57 tūkst. Eur. Taip pat buvo parengta nauja paraiška ir gautas finansavimas projektui „Sveika šeima“. Jam buvo skirta – 0,89 tūkst. Eur. 2016 m. parengta paraiška, pasirašyta sutartis su Europos socialinio fondo agentūra ir gautas finansavimas projektui „Integralios pagalbos paslaugų plėtra Varėnos rajone“ – 234 tūkst. Eur 30-čiai mėnesių. 2018 m. panaudota 62,88 tūkst. Eur, 2019 m. – 71,88 tūkst. Eur. 2018 m. buvo parengta paraiška „Bendrujų ir specialiųjų socialinių paslaugų plėtra neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems Varėnos miesto gyventojams“, skirtas 28,22 tūkst. Eur finansavimas. 2019 m. panaudota 25,33 tūkst. Eur. Vaikų gerovės ir saugumo didinimo paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros įgyvendinimo projektui 36 mėn. skirta 90,06 tūkst. Eur darbo vietų įkūrimui ir paslaugų teikimui. 2019 m. įsisavinta 30,43 tūkst. Eur.

1 lentelė. Įstaigos veiklos finansavimas 2016 – 2019 m.

Finansiniai šaltiniai	2016 m. tūkst. Eur	2017 m. tūkst. Eur	2018 m. tūkst. Eur	2019 m. tūkst. Eur
Savivaldybės biudžeto lėšos	161,6	292,39	374,35	496,29
Valstybės biudžeto lėšos	132,7	98,36	282,73	337,98
Biudžetinių įstaigų pajamos	16,5	16,7	28,88	40,5 (panaudota 36,79)
Projektas „Kelias į sveikatą“	0,5	0,4	0,35	0,57
Projektas „Sveika šeima“	-	-	1,6	0,89
Projektas „Integralios pagalbos paslaugų plėtra Varėnos rajone“	0,58	75,8	62,89	71,88
Projektas „Augančios socialinės pasienio iniciatyvos“	0,0	36,6	6,96	0,41
Vaikų gerovės ir saugumo didinimo paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros įgyvendinimo projektas	-	-	-	30,43
Bendrujų ir specialiųjų socialinių paslaugų plėtra neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems Varėnos miesto gyventojams	-	-	-	25,33
Iš viso:	323,48	528,55	780,9	1 004,28

Išsamiau finansavimo šaltiniai ir lėšos per pastaruosius keturis metus pateikti priede (žr. 1 priedas).

IV. DOKUMENTŲ VALDYMAS

1. Veiklos ir personalo įsakymai

2019 m. buvo parengti 189 direktoriaus įsakymai personalo klausimais ir 125 direktoriaus įsakymų veiklos klausimais.

2. Gauti, siunčiami dokumentai, sutartys

2019 m. užregistruoti 721 gautas dokumentas, išsiųsti 775 dokumentai, sudarytos 63 sutartys su įvairias paslaugas teikiančiomis įmonėmis, bendradarbiaujančiomis organizacijomis, patalpas nuomojančiomis organizacijomis, 12 savanoriškos veiklos sutarčių ir 4 sutartys dėl studentų praktinės veiklos, sudaryta 219 gyvenimo ir buities patikrinimo aktų.

3. Viešieji pirkimai

Viešieji pirkimai Varėnos socialinių paslaugų centre vykdomi vadovaujantis aktualiomis teisės aktų redakcijomis, reglamentuojančiomis viešuosius pirkimus.

4. Priešgaisrinė sauga, darbų sauga

Priešgaisrinė ir darbų sauga vykdomos vadovaujantis LR įstatymais. Centre yra patvirtintos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos, priešgaisrinės saugos instrukcijos, pirmosios pagalbos suteikimo ir pirmosios pagalbos rinkinių tvarka, neblaivumo darbe prevencijos priemonių planas ir kiti dokumentai susiję su sauga.

5. Naujos patvirtintos tvarkos.

5.1. Įgyvendinant EQUASS (kokybės standartų diegimo sistemą) parengtos ir patvirtintos tvarkos:

5.1.1. Kokybės politika;

5.1.2. Darbuotojų ir paslaugų gavėjų sveikatos ir saugos užtikrinimo planas;

5.1.3. Paslaugų gavėjų teisių chartija;

5.1.4. Etikos kodeksas;

5.1.5. Prašymų, pasiūlymų ir skundų valdymo tvarka;

5.1.6. Nuolatinio tobulinimo ir mokymosi sistema;

5.1.7. Paslaugų gavėjų privatumo, orumo ir fizinės neliečiamybės užtikrinimo procedūros;

5.1.8. Paslaugų gavėjų namuose įtraukimas į paslaugų planavimą, teikimą ir vertinimą;

5.1.9. Paslaugų gavėjų namuose įgalinimo koncepcija;

5.1.10. Vykdomos fizinio ir psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus namuose ir finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūros;

5.1.11. Paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės koncepcija;

- 5.1.12. Etikos ir gerovės užtikrinimo politika;
- 5.1.13. Darbuotojų samdymo ir išsaugojimo politika;
- 5.1.14. Paslaugų gavėjų įtraukimo į individualaus planavimo procesą procedūros.
- 5.2. Įgyvendinant **Globos centro funkcijas**, parengtos:
- 5.2.1. Globos centro naudojamos formos (vaiko aplankymo akto forma, globojamo (rūpinamo) vaiko poreikio vertinimo anketos forma, individualaus pagalbos vaikui plano forma);
- 5.2.2. Varėnos socialinių paslaugų centro globos centro veiklos kokybės vertinimo tvarkos aprašas;
- 5.2.3. Krizių valdymo tvarkos aprašas;
- 5.2.4. Globos centro veiklos viešinimo tvarka;
- 5.2.5. Intensyvios pagalbos paslaugų teikimo tvarkos aprašas;
- 5.2.6. Paslaugų gavėjų asmens bylos dokumentų rengimo tvarkos aprašas;
- 5.2.7. Vaiko susitikimų su biologine šeima, artimu giminaičiu ar kitu fiziniu asmeniu tvarkos aprašas;
- 5.2.8. Reagavimo į globojamo (rūpinamo) vaiko teisių pažeidimus tvarkos aprašas;
- 5.2.9. Globėjo (rūpintojo) parinkimo likusiam be tėvų globos vaikui tvarkos aprašas.

V. VARĖNOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO VEIKLA

Teikiamos bendrosios socialinės paslaugos:

- Informavimo;
- Konsultavimo;
- Tarpininkavimo ir atstovavimo;
- Aprūpinimo būtiniaisiais drabužiais ir avalyne;
- Aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis;
- Reguliaraus ir epizodinio transporto organizavimas;
- Sociokultūrinės paslaugos;
- Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas;
- Globėjų (įtėvių) mokymo, rengimo programa (GIMK);
- Asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus išvadų rengimas.
- Psichologinis konsultavimas.
- Globos centro veikla.

Teikiamos specialiosios socialinės paslaugos:

1. Socialinės priežiūros paslaugos
  - Pagalbos į namus;
  - Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo Centre bei paslaugų gavėjų namuose;
  - Intensyvios krizių įveikimo pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugos.
  - Asmeninio asistento paslaugos.
2. Dienos socialinės globos
  - Dienos socialinės globos paslaugos asmens namuose;
  - Dienos socialinės globos paslaugos Centre.

Paslaugų gavėjams teikiamos kompleksinės paslaugos, todėl asmuo besikreipiantis vienos ar kitos paslaugos, gauna visas jam reikalingas bendrąsias bei specialiąsias socialines paslaugas.

1. 2019 m. suteiktos bendrosios socialinės paslaugos.

1.1. Informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugos Centre yra teikiamos nuolat. Per 2019 metus apie teikiamas paslaugas buvo informuoti apie 3400 Varėnos rajono gyventojų. Informuojama Centro svetainėje adresu: <http://www.varenosspc.lt>, www.varena.lt, [www.facebook.lt](https://www.facebook.com/varenos.spc) (Varėnos socialinių paslaugų centras ir Varėnos globos centras) paskyroje Varėnos socialinių paslaugų centras, teikiant straipsnius į rajoninę spaudą, platinant atmintines apie teikiamas paslaugas, taip pat asmenys informuojami bei konsultuojami individualiai telefonu ar atvykus į Centrą. Taip pat buvo dalyvaujama Varėnos miesto šventėse, renginiuose, kuriuose buvo pristatomos teikiamos paslaugos. Tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugos suteiktos 350 nuolatinių paslaugų gavėjų kreipiantis į gydymo įstaigas, į teisėtvarkos institucijas, Varėnos rajono savivaldybę ir kt. bei asmenims patekusiems į krizines situacijas, kai dėl prarastų gebėjimų arba galimybių savarankiškai savimi pasirūpinti ir nesant artimųjų, tenka tarpininkauti asmeni perkeliant iš vienos gydymo įstaigos į kitą, į socialinės globos įstaigas, bei padedant susitvarkyti būtinus dokumentus.

1.2. Teiktos aprūpinimo būtiniausias drabužiais ir avalyne paslaugos, Centras aprūpino virš 225 asmenų/šeimų per tarpininkaujančius asmenis, seniūnijų darbuotojus, besikreipiančių savarankiškai arba patekusių į krizines situacijas, kai į gydymo įstaigą vežamas asmuo yra socialiai apleistas.

1.3. 2019 metais buvo suteiktos **351 epizodinė transporto paslauga** (2018 m. - 263) 112 Varėnos rajono gyventojų. Iš jų 129 kartus Neįgaliųjų draugijos nariai pasinaudojo epizodinėmis

transporto paslaugomis, kurios buvo apmokėtos Varėnos rajono Neįgaliųjų draugijos lėšomis. Epizodinėmis transporto paslaugomis yra galimybė pasinaudoti keturis kartus per metus. Transporto paslauga yra skirta asmenims/šeimoms vykti į (iš) gydymo, reabilitacijos, slaugos įstaigas, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą (NDNT) ir kt. Kaip matome iš pateiktos lentelės poreikis transporto paslaugoms kiekvienais metais vis auga. Lyginant su 2012 m. poreikis išaugo 4,5 karto. 2 lentelėje pateikti duomenys apie suteiktas transporto paslaugas 2019 metais lyginant su 2012-2018 m.

2 lentelė. 2019 m. organizuotos transporto paslaugos lyginant su 2012-2018 m.

Metai	Organizuota epizodinių transporto paslaugų
2012	78
2013	120
2014	162
2015	160
2016	173
2017	263
2018	263
2019	351

1.4. Didelis asmens higienos ir priežiūros paslaugų poreikis. 2012 metais asmens higienos ir priežiūros paslaugomis asmenys naudojami 80 kartų, 2013 metais šiomis paslaugomis asmenys pasinaudojo – 250 kartų, 2014 metais asmens higienos (prausimosi duše) ir priežiūros (skalavimo) paslaugos buvo organizuojamos 213 kartų. Tuo tarpu 2015 m. asmens higienos ir priežiūros paslaugomis buvo pasinaudota 600 kartų, iš jų 275 skalavimo paslaugomis ir 325 dušo paslaugomis. 2018 m. skalavimo paslaugomis pasinaudojo 676 kartus. Išaugęs paslaugų skaičius susijęs su padidėjusiu pagalbos į namus gavėjų skaičiumi, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, laikino apnakvindinimo paslaugų gavėjų skaičiumi, kurių dauguma ištisus metus naudojasi skalavimo ir/ar dušo paslauga. 2018 m. asmens higienos ir priežiūros paslaugomis pasinaudojo 46 asmenys, 2017 metais - 35 asmenys, 2016 m. – 24 asmenys. 2019 m. asmens higienos ir priežiūros paslaugomis 45 Varėnos rajono savivaldybės gyventojai pasinaudojo 950 kartų. Įgyvendinant projektą „Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų plėtra neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems Varėnos miesto gyventojams“ pagal priemonę 08.6.1-ESFA-V-911 Vietos plėtros

strategijų įgyvendinimas, asmens higienos ir priežiūros paslaugomis pasinaudojo 29 gavėjai, 920 kartų.

Paslaugų skaičių kitimas per pastaruosius keturis metus pateiktas 3 lentelėje.

3 lentelė. 2019 m. organizuotos asmens higienos ir priežiūros paslaugos lyginant su 2012-2018 m.

Metai	Organizuota asmens higienos ir priežiūros paslaugų
2012	80
2013	250
2014	213
2015	600
2016	618
2017	972
2018	803
2019	950+920 (VVG projektas). Iš viso 1870

Taigi asmens higienos ir priežiūros paslaugų poreikis kasmet ženkliai didėja.

1.5. 2019 m. Centras toliau teikė aprūpinimo kompensacinės technikos priemonėmis paslaugą. 2012 metais aprūpinta 296 gavėjų, buvo išduota 431 priemonė, 2013 metais aprūpinti 223 gavėjai, buvo išduotos 267 priemonės, 2014 metais – 242 gavėjai, buvo išduota 371 priemonė. 2015 m. kompensacinės technikos priemonėmis (vaikštynėmis, neįgaliojo vežimėliais, vaikščiojimo lazdelėmis, alkūniniais ir pažastiniais ramentais, vaikščiojimo rėmais, tualetinėmis kėdėmis, vonios suoliukais, dušo kėdėmis, funkcinėmis lovomis, pasėtais ir čiužiniais praguloms išvengti) buvo aprūpinti 308 asmenys, jiems išduota 480 priemonių. 2016 m. buvo sudarytos 385 techninės pagalbos priemonių sutartys, techninės pagalbos priemonėmis aprūpinti 299 asmenys. 2017 m. aprūpintų neįgalių asmenų ir išduotų priemonių skaičius padidėjo. Per 2017 m. buvo aprūpinta 310 asmenų ir sudarytos 405 sutartys. 2018 m. buvo aprūpinti 267 asmenys 345 priemonėmis. 2019 m. techninės pagalbos priemonėmis aprūpinti 269 asmenys 346 priemonėmis. Buvo išduota 31 funkcinė lova, 62 universalūs neįgaliojo vežimėliai, 53 vienetai naktipuodžio kėdučių ir 61 vaikštynė.

2016 m. buvo sukurta Techninės pagalbos priemonių informacinė sistema, kuri suteikia galimybę dirbti efektyviau ir skaidriau.

4 lentelė. Asmens aprūpinimas techninėmis pagalbos priemonėmis. **2019 m. (ketvirčiais)**

Metai Ketvirtis	Aprūpinti asmenys	sudaryta sutarčių
2019 m. I ketv.	56	75
2019 m. II ketv.	70	94
2019 m. III ketv.	73	92
2019 m. IV ketv.	70	85
	Viso : 269	Viso: 346

5 lentelė. Asmenų aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis 2019 m. lyginant su 2012-2018 m.

Metai	Aprūpinti asmenys	Išduota priemonių
2012	296	431
2013	223	267
2014	242	371
2015	308	480
2016	299	385
2017	310	405
2018	267	345
2019	269	246

Matome, kad kiekvienais metais paslaugų gavėjų skaičius didėja, tačiau pastaraisiais metais aprūpintų asmenų skaičius išlieka gana stabilus. Tai lemia visuomenės senėjimo problema, didėjantis neįgaliųjų skaičius ir didesnis informacijos kiekis apie teikiamas paslaugas.

1.6. Varėnos socialinių paslaugų centre asmenims buvo teikiamos **sociokultūrinės paslaugos**. Šių paslaugų tikslas – organizuojant laisvalaikio užimtumą, išvengti socialinių problemų, mažinti socialinę atskirtį. Siekiant aktyvinti bendruomenę ir didinti neįgaliųjų integraciją į visuomenę, 2019 m. tęsiant pradėtą veiklą buvo ypatingai skatinamas bendravimas tarp skirtingų bendruomenės narių grupių, suburiant juos bendrai veiklai, organizuojant temines popietes ir šventinius renginius. Sociokultūrinės paslaugos buvo teiktos 30 asmenų. Senjorų grupei prvesti 75 užsiėmimai, mamų - 36, mišriai grupei (neįgaliesiems ir patiriantiems socialines problemas) – 92 užsiėmimai.

2019 m. ypatingas dėmesys skirtas antrinių žaliavų panaudojimui ir prisidėjimui prie akcijų, tausojančių gamtą. Grupėse buvo siuvami, neriama prekėms susidėti skirti maišeliai iš jau naudotų audinių, siūlų. Taip pat grupėse buvo mokomasi simegrafijos darbų (atvirukų, skirtukų, paveikslėlių gamybos), darbų iš laikraščių naujiems grupės nariams (dėžutės, indeliai, pintinėš), dekoracijos kimekomi technika (velykiniai kiaušiniai), verbų gamyba, velykinių dekoracijų gamyba su džiovintomis gėlėmis. Kerepėžų gamyba, stalo įrankių puošyba FIMO moliu. Taip pat – darbai su veltiniu, dekoracijos, papuošalai, rankinių, servetėlių, indelių nėrimas su virvelėmis. Kalėdinių vainikų gamyba. Buvo dalyvaujama mugėse – 2019 m. kovo 16 d. – „Kaziuko mugė“, 2019 m. balandžio 11 d. – „Auksalio kupkas“, 2019 m. rugsėjo 28 d. – „Grybų šventė“, 2019 m. gruodžio 13 d. – „Vai, atvažiuoja šventa Kalėda“. „TikoTiks“ Alytaus regiono kalėdinių dekoracijų konkurse (2019 m. gruodžio 19 d.) senjorų grupė su kerepėžo dekoracija užėmė II vietą.

Užimtumo grupių nariai dalyvavo „Šeimos šventėje“ (2019 m. gegužės 15 d.), kurios metu buvo vykdoma bendra veikla su vaikų dienos centro „Svajonė“ lankytojais, socialinėmis darbuotojomis ir „Ažuolo“ gimnazijos savanoriais. Šventės metu buvo gaminami papuošalai iš karoliukų, vyko knygų ir stalo žaidimų mainai. Senjorų grupės narės prisijungė prie Lietuvos mezgėjų grupės „Lietuvos mažieji“ – parama drabužėliais anksčiau nei įprasta šį pasaulį išvydusiems kūdikiams. Užimtumo grupės narės kartu su Varėnos jaunimo reikalų koordinatore siuvo vėliavėlių girliandas iš audinių (buvo pasiūta beveik 400 vienetų).

2. 2019 m. suteiktos specialiosios socialinės paslaugos.

2.1. Pagalbos į namus paslaugos 2012 metais buvo teiktos 68 pagyvenusiems ir neįgaliems asmenims, 2013 metais šias paslaugas gavo 88 minėti asmenys, tuo tarpu 2014 metais paslaugos buvo teikiamos 81 pagyvenusiam ir neįgaliam asmeniui, 2015 m. paslaugų gavėjų skaičius dar padidėjo iki 91 gavėjo, negalinčio pasirūpinti savimi. 2016 metais šis skaičius padidėjo iki 110 asmenų. 2018 m. šių paslaugų gavėjų skaičius dar padidėjo iki 139 asmenų, **2019 m. paslaugų gavėjų skaičius išaugo iki 162.** Pagalbos į namus paslaugas teikia lankomosios priežiūros darbuotojai. Paslaugų paketas priklauso nuo asmens poreikių, neįgalumo lygmens – maisto produktų nupirkimas, maisto gaminimas, namų sutvarkymas, malkų atnešimas, krosnies pakūrenimas, vaistų išrašymas, jų nupirkimas ir kt. Kai kuriems pagalbos į namus paslaugų gavėjams buvo nustatytas poreikis teikti intensyvesnę pagalbą, todėl buvo vertinti poreikiai ir gavus sprendimą, teikiamos dienos socialinės globos paslaugos arba integralios pagalbos paslaugos.

Pagalbos į namus paslaugos asmeniui teikiamos iki 10 valandų per savaitę, 2 valandas per dieną. Pagalbos į namus paslaugų gavėjų kitimas *6 lentelėje*.

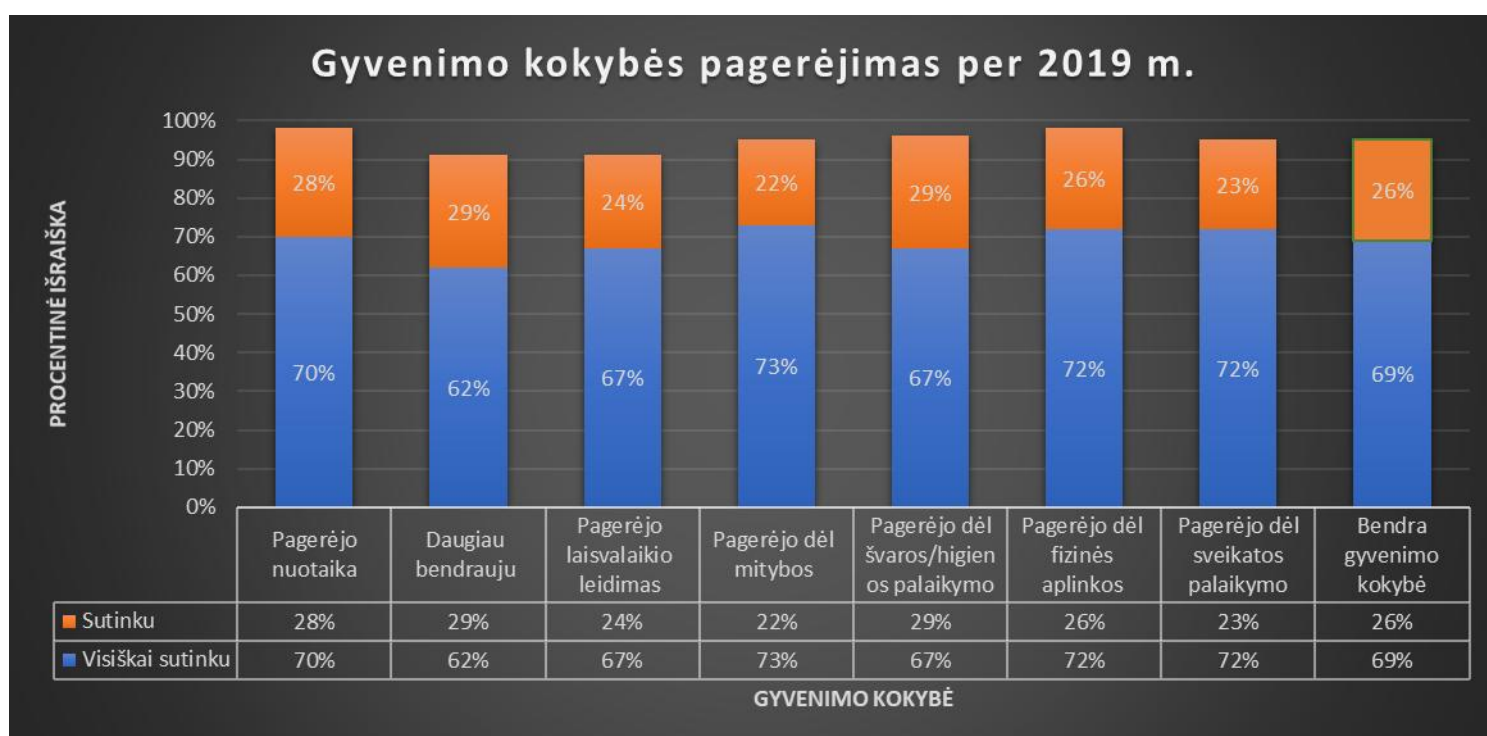
6 lentelė. Asmenys gavę pagalbą į namus paslaugas 2019 m., lyginant su 2012-2018 m.

Metai	Pagalbos į namus paslaugų gavėjai
2012	68
2013	88
2014	81
2015	91
2016	110
2017	124
2018	139
2019	162

Siekiant tobulinti teikiamų pagalbą į namus ir dienos socialinės globos paslaugų kokybę, buvo parengta paraiška dėl EQUASS (kokybės diegimo sistemos) šioms paslaugoms. 2019 m. sudarytas EQUASS Assurance diegimo planas, kuriame numatytos 102 rekomendacijos ir jų įgyvendinimo procedūros.

2019 m. lapkričio mėnesį buvo atliktas paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės tyrimas, atskleidžiantis ar pagerėjo paslaugų gavėjų gyvenimo kokybė fizinėje ir/ar emocinėje srityje dėl jiems teikiamų pagalbą į namus paslaugų einamaisiais metais.

1 paveikslas. Gyvenimo kokybės pagerėjimas per 2019 m. gaunant pagalbą į namus paslaugas.

Anketinė paslaugų gavėjų namuose apklausa vyko 2019 m. lapkričio mėn. Iš 136 paslaugų namuose gavėjų į apklausą buvo įtraukti 102 gavėjai, nes nebuvo apklausti tie, kurie paslaugas gavo trumpiau nei 4 mėn. ir laikinai sustabdę paslaugų teikimą. Iš 102 į apklausą įtrauktų paslaugų gavėjų, anketas užpildė ir į Centrą grąžino 100 %.

Į emocinę Gyvenimo kokybės sritį išskyrėme: nuotaiką, bendravimą, laisvalaikio leidimą. Į fizinę sritį - mitybą/maistą, švarą bei higieną, fizinę aplinką t. y. namų, aplinkos sutvarkymą ir sveikatos palaikymą: vaistų pirkimą, suorganizavimą ir palydėjimą pas daktarus. Paslaugų gavėjų buvo klausama, ar gaunant paslaugas namuose, gyvenimo kokybė per 2019 m. pagerėjo. Pateiktoje diagramoje gyvenimo kokybė yra išdėstyta horizontalioje ašyje. Į rezultatų vertinimą neįtraukti tie paslaugų gavėjai, kurie nevertino ir nepažymėjo gyvenimo kokybės pagerėjimo tam tikroje srityje, kadangi jiems ta paslauga neteikiama.

Iš 100 procentų anketinėje apklausoje dalyvavusių paslaugų gavėjų, visiems einamaisiais metais gyvenimo kokybė pagerėjo ir fizinėje, ir emocinėje srityse.

98% paslaugų gavėjų pažymėjo, kad jų gyvenimo kokybė pagerėjo emocinėje srityje dėl nuotaikos pagerėjimo. Asmenys 2019 m., dėl jiems teikiamų paslaugų, jaučiasi geriau.

91% paslaugų gavėjų pažymėjo, kad daugiau bendrauja su savo artimaisiais ar/ir jam priskirtu lankomosios priežiūros darbuotoju.

91% gyvenimo kokybės pagerėjimą 2019 m. vertinusių paslaugų gavėjų, pagerėjo jų laisvalaikio leidimas, kadangi darbuotojai tuo pasirūpina, praplečia laisvalaikio pasirinkimo galimybes, pvz. knygų, žurnalų parūpinimas, asmeniniai užsiėmimai ir kt. Šie vertinimai yra mažesni, kadangi toliau nuo Varėnos miesto nutolusiose gyvenvietėse, sudėtingiau pasirūpinti laisvalaikio galimybėmis.

95% gyvenimo kokybės pagerėjimą 2019 m. vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl mitybos, kadangi darbuotojai pasirūpina maisto produktų pirkimu bei maisto ruoša.

96% gyvenimo kokybės pagerėjimą 2019 m. vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl švaros bei asmens higienos ir priežiūros.

98% gyvenimo kokybės pagerėjimą 2019 m. vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl fizinės aplinkos. Tai yra namų, aplinkos sutvarkymo. Kaimo vietose ypač svarbus malkų atnešimas, pečiaus pakūrenimas, vandens atnešimas.

95% gyvenimo kokybės pagerėjimą 2019 m. vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl sveikatos palaikymo, kadangi darbuotojai nuperka vaistus, suorganizuoja vizitus pas gydytojus, palydi į gydymo įstaigas.

Paslaugų gavėjai galėjo pasirinkti ir neigiamą vertinimą dėl gyvenimo kokybės pagerėjimo tam tikroje srityje. Iš 100 procentų paslaugų gavėjų, dalyvavusių anketinėje apklausoje, yra nesutikusių, kad dėl gaunamų paslaugų namuose jų gyvenimo kokybė pagerėjimo tam tikrose

sirtyse. Anketavimo metu, negauta nei viena anketa, kurioje asmuo būtų visose srityse pažymėjęs, jog nesutinka, dėl gyvenimo kokybės pagerėjimo per 2019 m. O bendras gyvenimo kokybės pagerėjimo, dėl socialinių paslaugų teikimo namuose vidurkis 2019 m. 95%, kuris gautas: visą gyvenimo kokybės pagerėjimo sričių procentų sumą, padalijus iš bendro skaičiaus 7.

Taip pat, įgyvendinant EQUASS projektą, buvo tiriamas paslaugų gavėjų pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis.

2 paveikslas. Paslaugų gavėjų pasitenkinimas darbuotojų bendravimu 2019 m.

Rezultatai gauti tai pat iš anketinės paslaugų gavėjų namuose apklausos, kuri vyko 2019 m. lapkričio mėn.

Paslaugų gavėjų buvo klausiama, ar jie yra patenkinti darbuotojų bendravimo kultūra, nupirktu/pagamintu maistu, namų sutvarkymu, darbuotojo pasirūpinimu asmens švara ir higiena, darbuotojo pasirūpinimu vaistų pirkimu ir sveikatos priežiūros paslaugų organizavimu. Pateiktoje diagramoje paslaugos yra išdėstytos horizontalioje ašyje.

96% apklausoje dalyvavusių paslaugų gavėjų pasisakė, jog yra patenkinti darbuotojų bendravimu. Paslaugų gavėjai turėjo ir kitus atsakymo variantus: nepatinka, nežino ar galėjo įrašyti savo atsakymo variantą, tačiau nei vienas to nepadarė.

95% apklausoje dalyvavusių paslaugų gavėjų yra patenkinti kaip darbuotojai rūpinasi maisto ruoša bei perkamais maisto produktais. Iš galimų atsakymų variantų, paslaugų gavėjai galėjo pasirinkti neigiamą arba įrašyti savo nuomonę.

95% apklausoje dalyvavusių paslaugų gavėjų yra patenkinti kaip darbuotojai sutvarko jų namus/buitį.

93% apklausoje dalyvavusių paslaugų gavėjų yra patenkinti kaip darbuotojai palaiko jų higieną, švarą.

93% apklausoje dalyvavusių paslaugų gavėjų yra patenkinti kaip darbuotojai pasirūpina jų sveikata. Tai yra, nuperka vaistų, suorganizuoja vizitus pas gydytojus, palydi pas juos.

Visų paslaugų pasitenkinimo vidurkis yra 94,4%, kuris gautas, iš visų pasitenkinimo paslaugomis procentinių išraiškų sumos, padalijus visą vertintą paslaugų skaičių, t. y. 5.

Šie rezultatai aptarti susirinkimų su lankomosios priežiūros darbuotojais metu. Darbuotojai įvertino laiko stokos bei atstumo kriterijus, kadangi toliau nuo Varėnos miesto nutolusiose gyvenvietėse yra sunku prisitaikyti prie transporto. Kai kuriems darbuotojams palydėti asmenį į gydymo įstaigą užtrunka daugiau kaip pusė darbo dienos. Darbuotojai akcentavo, paslaugų gavėjų artimųjų abejingumą, išitraukiant į sveikatos palaikymą.

Nutarta, dažniau (susirinkimų metu) kalbėtis apie paslaugų gavėjų sveikatos problemas ir jų galimus sprendimo būdus. Skatinti darbuotojus daugiau palaikyti asmenų sveikatos būklę, palydėti į gydymo įstaigas už tai kompensuojant kuro išlaidas.

Anketinės apklausos metu, paslaugų gavėjų buvo klausiama ar jie turi pasiūlymų dėl paslaugų teikimo tobulinimo.

Iš 102 paslaugų gavėjų, dalyvavusių anketinėje apklausoje ir paslaugų vertinime, 6 asmenys pateikė tą patį pasiūlymą dėl papildomo transporto paslaugų organizavimo. Įstaiga, teikia transporto paslaugas, tačiau asmenys turi kreiptis iš anksto. Paslaugų gavėjai, kuriems trūksta transporto paslaugos, norėtų, kad tai atliktų lankomosios priežiūros darbuotojai nuosavais automobiliais. Planuojama 2020 metais, įtraukti kuro kompensavimo išlaidas darbuotojams, kad jie galėtų nuvežti, palydėti paslaugų gavėjus į gydymo įstaigas. Tokiu atveju transporto paslaugų trūkumo paslaugų gavėjams problema sumažėtų.

2.2. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos

Šios paslaugos Centre 2019 metais buvo teikiamos 14 suaugusių asmenų su protine ar kompleksine negalia. Šias paslaugas organizuoja socialinis darbuotojas, teikia 2 socialinių darbuotojų padėjėjai. Į socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas įeina kasdienio gyvenimo įgūdžių (higienos, maisto gaminimo, apsipirkimo ir kt.) darbinių bei socialinių įgūdžių lavinimas. Asmenys, gaunantys socialinių įgūdžių ir palaikymo paslaugas įstaigoje, dalyvauja keramikos, floristikos užsiėmimuose, mokosi origamio ir kitų menų. Su savo sukurtais darbais nuolat dalyvauja parodose ir mugėse. Centre nuolat veikia užimtumo grupių darbų paroda. Grupių veikla vykdoma remiantis patvirtinta dienotvarke.

Centro lankytojai turi galimybę dalyvauti projektinėje veikloje. Nuo 2019 metų, įgyvendinant projektą „Bendrujų ir specialiųjų socialinių paslaugų plėtra neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems Varėnos miesto gyventojams“, Varėnos socialinių paslaugų centro neįgaliųjų dienos užimtumo grupės lankytojai dalyvavo sukurtose – dailės ir rankdarbių studijose, maisto

gaminimo užsiėmimuose, fotografijos studijoje, relaksacijos, meditacijos ir kūrybiniuose užsiėmimuose su sensorine įranga. Taip pat projekto dėka kiekvieną savaitę lankėsi kino ir parodų salėje, žiūrėjo naujausius filmus, dalyvavo Dalios Tamulevičiūtės festivalio spektakliuose. *Septintoje lentelėje* parodytas skaičius asmenų, gaunančių socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas įstaigoje.

7 lentelė. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos Centre 2019 m., lyginant su 2012-2018 m.

Metai	Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos Centre gavėjai
2012	20
2013	18
2014	16
2015	17
2016	16
2017	16
2018	14
2019	14

Matome, kad nuo 2012 m. lankytojų sumažėjo, kadangi yra asmenų, kurie išvyko į kitus miestus. Taip pat kai kuriems lankytojams dėl negalios sudėtinga išeiti iš namų aplinkos. Be to, dalis nelanko dėl paskaičiuojamo mokesčio už paslaugą.

2.3. Nuo 2017 m. rugpjūčio mėn., padidinus Varėnos socialinių paslaugų centro didžiausią leistiną pareigybių skaičių, buvo pradėtos teikti **socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos** šeimose patiriančiose sunkumus (socialinės rizikos šeimose). Šias paslaugas teikia atvejo vadybininkai ir socialiniai darbuotojai darbui su šeimomis. Iki 2017 m. rugpjūčio mėn. šios paslaugos buvo teikiamos lankomosios priežiūros darbuotojų, bendradarbiaujant su socialiniais darbuotojais, dirbančiais seniūnijose. 2012 m. paslaugos buvo teikiamos 8 šeimoms Varėnos rajono savivaldybės seniūnijų šeimoms (34 asmenims), 2013 m. – 9 šeimoms (37 asmenims), 2014 metais paslaugas gavo 13 šeimų (57 asmenys) iš Varėnos miesto ir Varėnos rajono savivaldybės seniūnijų. 2015 m. socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas gavo 13 į socialinės rizikos šeimų apskaitą įtrauktos šeimos, kuriose auga 38 vaikai (iš viso 60 asmenų). 2016 metais minėtąsias paslaugas gavo 12 šeimų (55 asmenys). 2019 m. socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas gavo 159 šeimos, kuriose auga 291 vaikas. Per 2019 m. buvo suorganizuoti 263 atvejo vadybos

posėdžiai. Buvo išsiųsti 207 registruoti raštai ir užklausimai į švietimo, sveikatos, teisėsaugos ir kitas įstaigas, siekiant kuo labiau įsigilinti į šeimos situaciją, organizuojant pagalbos procesą. Naujai pradėtas atvejo vadybos procesas 28 šeimoms, 21 šeimai – nutrauktas. 6 šeimoms nutrauktas socialinių paslaugų teikimas dėl tėvų valdžios apribojimo, 6 šeimos išvyko gyventi į kitą rajoną, 6 šeimose neliko gyventi nepilnamečių vaikų, 3 šeimos – geba savarankiškai užtikrinti vaikų teises.

Teikiant socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas siekiama stiprinti šeimą, ugdyti, formuoti ir palaikyti jos socialinius bei darbinius įgūdžius, užtikrinti tinkamą vaikų priežiūrą, teigiamą mikroklimatą šeimoje, konfliktų sprendimą, tinkamą disponavimą turimomis pajamomis, kad būtų patenkinti būtiniausi šeimos poreikiai ir vaikai augtų saugesnėje aplinkoje.

8 lentelė. *Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo asmens namuose gavėjų skaičius 2012-2019 m.*

Metai	Šeimų skaičius
2012	8
2013	9
2014	13
2015	13
2016	12
2017	167
2018 m. pradžia	178
2018 m. pabaiga	155
2019	159

Aštuoniose šeimose yra teikiamos ir lankomosios priežiūros darbuotojo socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos, derinant jas su socialinio darbuotojo, dirbančio su socialinės rizikos šeimomis, teikiamomis paslaugomis. Varėnos socialinių paslaugų centro teikiama socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslauga socialinės rizikos šeimoms yra ypatinga tuo, kad ją teikia lankomosios priežiūros darbuotojai, bendradarbiaudami su socialiniais darbuotojais, dirbančiais su rizikos šeimomis. Kitose Lietuvos Respublikos savivaldybėse šį darbą dirba tik socialiniai darbuotojai.

Socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeimomis, teikdami paslaugas nuvažiavo 74 tūkst. 463 km. (2018 m. - 40 204,39 kilometrus). Šios socialinių darbuotojų patirtos išlaidos buvo kompensuojamos.

2.4. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas 2016 metais gavo 2 šeimos (2 motinos su 5 vaikais) ir 7 asmenys. 2017 m. šios paslaugos buvo suteiktos 18 asmenų (3 vienišiams asmenims, 4 moterims su mažamečiais vaikais (8 vaikai) ir neįgaliųjų šeimai su kūdikiu. 2018 m. dėl intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas Centre gavo 8 asmenys (2 vieniši asmenys, 3 moterys su mažamečiais vaikais (3 vaikai).

2019 m. intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas ar laikino apnakvindinimo paslaugas gavo 7 asmenys (5 vieniši asmenys, 2 sugyventiniai su mažamečiu vaiku). 1 vienišam asmeniui paslauga buvo teikta 2 kartus.

Buvo teikiamos kompleksinės paslaugos, siekiant kuo greičiau išspręsti krizines situacijas. Buvo suteikta psichologinė pagalba, tarpininkauta dėl medicininės, teisinės pagalbos suteikimo. Taip pat suteiktos visos bendrosios socialinės (informavimo, konsultavimo, transporto organizavimo, asmens higienos ir priežiūros ir kt. paslaugos), pagalba ieškant būsto nuomos ir kt.

Sprendžiant probleminę situaciją, svarbus paties kliento įtraukimas bei nuolatinis bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis: seniūnijomis, savivaldybe, teisėtvarkos, medicinos ir kitomis. Taip pat bendradarbiavimas su asmens giminaičiais, draugais, kaimynais. Teikiant šią paslaugą dirba socialiniai darbuotojai, į naktinius budėjimus įtraukiami lankomosios priežiūros darbuotojai ir administracijos darbuotojai.

9 lentelė. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugų gavėjų skaičius 2012-2019 m.

Metai	Intensyvios krizių įveikimo pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugos
	Asmenys gavę paslaugas
2012	8
2013	1
2014	7
2015	4
2016	19
2017	18
2018	8
2019	7

2019 m. paslaugų gavėjų skaičius sumažėjo, tačiau išaugo paslaugų teikimo trukmė. Laikino apnakvindinimo paslauga ar intensyvi krizių įveikimo pagalbos paslauga buvo teikiama beveik iš visus metus.

2.5. Dienos socialinės globos paslaugos namuose 2012 metais buvo teikiamos 5 asmenims, 2013 metais – 6 asmenims, 2014 metais – 6 asmenims, 2015 metais – 8 asmenims, 2016 metais – 12 asmenų, 2017 m. – 2, 2018 m. – 1, 2019 m. – 18, kuriems nustatytas nuolatinis specialusis slaugos poreikis. Šią paslaugą teikia socialinis darbuotojas, lankomosios priežiūros darbuotojas, dirbantis su paslaugos gavėju. Šios paslaugos asmeniui teikiamos 20 valandų per savaitę, 4 valandas per dieną.

Socialinių paslaugų centre, teikiant socialines paslaugas, taikomi atvejo vadybos, individualaus, grupinio darbo ir kiti socialinio darbo metodai. Teikiant pagalbos į namus, dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose ir įstaigoje, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas Centre vyksta komandinis darbas, kadangi yra nuolatinis bendradarbiavimas tarp tiesiogiai su klientu dirbančių specialistų ir kitų darbuotojų (direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo socialiniams reikalams, socialinio darbuotojo, lankomosios priežiūros darbuotojo, socialinio darbuotojo padėjėjo, dirbančio su asmeniu) bei kitų institucijų specialistais ir vietos bendruomene. Teikiamų paslaugų pagrindinis tikslas – įgalinti klientą, kad jis kuo ilgiau išliktų savarankiškas ir galėtų gyventi namuose.

Nuo 2017 m. įgyvendinant projektą „Integralios pagalbos paslaugų plėtra Varėnos rajone“, atsirado galimybė teikti kokybiškas paslaugas asmenims, turintiems sunkią negalią. Į žmogaus, turinčio negalią, namus vyksta mobili komanda, kurią sudaro slaugytojas, slaugytojo padėjėjas, socialinis darbuotojas, socialinio darbuotojo padėjėjas, ergoterapeutas/masažistas. Asmens šeimos nariai turi galimybę gauti konsultacijas, kaip rūpintis žmogumi, turinčiu negalią, kokie yra jo poreikiai ir pan. **Integralios pagalbos paslaugomis** 2019 m. naudojosi 37 Varėnos rajono gyventojai, buvo konsultuota 13 artimųjų, šeimos narių, prižiūrinčių neįgalius ir/ar senyvo amžiaus asmenis. 2019 m. pradėtos teikti integralios pagalbos paslaugos 14-ai naujų paslaugų gavėjų.

2.6. Asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus išvadų rengimas. Nuo 2016 m. sausio 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo priskirta funkcija – parengti išvadą dėl asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus. Prašymas parengti išvadą priimamas tada, kai fiziniam asmeniui, kuris dėl sveikatos būklės negali savarankiškai įgyvendinti savo teisių ar vykdyti pareigų, dėl psichinės ligos arba silpnaprotystės negali suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti tam tikroje srityje, reikalinga globa. Asmuo teismo tvarka gali būti pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniu tam tikroje srityje, nustatyta globa ir paskirtas globėjas tam tikroje srityje. Aplankius asmenį ir įvertinus jo gebėjimus turtinių bei

asmeninių neturtinių santykių srityse yra parengiamos išvados apie asmens socialinius gebėjimus tam tikrose srityse. Per 2016 metus Varėnos socialinių paslaugų centro direktorės pavaduotoja socialiniams reikalams įvertino 10 asmenų gebėjimus pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus, 2017 m. – 11 asmenų, 2018 m. buvo parengta 14 išvadų, 2019 m. – 31 išvada. Parengtų išvadų skaičius didėjo dėl pakartotinių išvadų rengimo asmenims, kurie neveiksniais pripažinti iki 2016 metų, kai nebuvo išskirtos neveiksnumo sritys.

2.7. Psichologo konsultacijos. Nuo 2016 m. Varėnos socialinių paslaugų centre pradėjo dirbti psichologas. Ši pareigybė skirta teikti tiek individualias, tiek grupines konsultacijas. Konsultacijų dažnumas vienam klientui – 1 kartą per savaitę valandos trukmės, iki 10 – 12 konsultacijų vienam klientui. Konsultacijos teikiamos iki problemos išsprendimo, palaikomoji psichologinė pagalba, trumpalaikė psichologinė pagalba pagal poreikį ir problemos pobūdį. Dėl krizinių situacijų konsultacijos buvo teikiamos po du kartus per savaitę.

Psichologė teikia konsultacijas, užsiima meno terapija, veda grupinius užsiėmimus su sensorine įranga, rengia rekomendacijas, dalyvauja atvejo vadybos posėdžiuose, atvejų aptarimuose ir supervizijose, susirinkimuose.

Konsultacijos:

Per 2019 m. nuolat lankėsi pas psichologę nuo 18 iki 34 klientų per mėnesį. Paslaugų gavėjų amžius nuo 5 iki 67 metų. Per metus ilgalaikės ir trumpalaikės konsultacijos teiktos suaugusiems asmenims, jų tarpe ir integralios pagalbos paslaugas gaunančiųjų artimiesiems. Buvo konsultuojami sunkumus patiriančių šeimų vaikai ir paaugliai, turintys specialiųjų poreikių, elgesio ir emocinių problemų, lankantys Varėnos vaikų dienos centrus „Versmė“ ir „Svajonė“, kurių amžius nuo 5 iki 17 metų. Konsultuojamų vaikų savijauta buvo aptariama su socialinėmis darbuotojomis, atvejo vadybininkėmis, dirbančiomis su konkrečia šeima, bei su vaikų tėvais ar globėjais, bei kitais specialistais pagal poreikį. Vidutiniškai 5 - 6 konsultacijos per dieną.

Nuo 2018 m. rugpjūčio mėn. iki 2019 m. vasario mėn. teiktos konsultacijos Globos centro klientams (globėjams ir globotiniams) pagal poreikį.

Nuo 2019 m. vasario mėn. Globos centro klientams konsultacijos teikiamos pagal Globos centro globos koordinatorių rekomendacijas.

2019 m. psichologinė pagalba buvo teikta vaikams dėl jiems iškylančių bendravimo problemų ir konfliktų su bendraamžiais mokykloje ir vaikų dienos centre, keiksmožodžių vartojimo nesuprantant jų reikšmės, melavimo, mokymosi sunkumų, savireguliacijos, dėmesio koncentracijos problemų, emocinių ir elgesio problemų, savarankiškumo stokos, žemo savęs vertinimo, nepasitikėjimo savimi, veiklos planavimo sunkumų, nemokėjimo mokyti ir motyvacijos stokos,

tarpusavio santykių ir nesutarimų su tėvais ir mokytojais. Be šių problemų vaikai konsultuoti dėl adaptacijos ir įvairių asmenybės savybių (tokių kaip nerimas, baimės, fobijos), trukdančių mokytis ir bendrauti, dėl krizinių situacijų šeimose. Taip pat dėl nuo mažens diagnozuotų sveikatos problemų, kurios įtakoja emocinę ir fizinę būseną, bendravimą su bendraamžiais.

2019 m. psichologinė pagalba buvo teikta suaugusiems dėl asmenybės sutrikimų, priklausomybių, emocinių ir psichologinių problemų, tarpusavio santykių, sveikatos problemų (ligos ir būsenos trikdančios kasdienę veiklą, funkcionavimą visuomenėje), dėl krizinių situacijų šeimoje, dėl ligos paūmėjimo ar būsenos pablogėjimo. Konsultuotos mamos ir tėvai dėl bendravimo ir tarpusavio santykių su vaikais, kitais šeimos nariais, dėl rūpinimosi vaikais, jų auklėjimu, emocinių ir fizinių poreikių tenkinimo.

Per 2019 m. dalyvauta organizuojamuose atvejo vadybos posėdžiuose, atvejų aptarimuose pagal poreikį, vidutiniškai 2 - 4 posėdžiai per mėn.

Per 2019 m. įvairiais su darbu susijusiais klausimais konsultuota ir konsultuotasi su socialiniais darbuotojais, dirbančiais su šeimomis ar asmenimis, atvejo vadybininkais, centro administracija, dienos centrų ir mokyklų darbuotojais, Vaiko raidos centro, Varėnos PPPS, PSPC, VTAS ir kitais specialistais pagal poreikį.

2.8. Globos centro veikla:

2.8.1 Globos centro psichologės konsultacijos VSPC Globos centre vykdomos nuo 2019 metų vasario mėnesio. Konsultacijos teikiamos globėjams, tėviams ir jų globojamiems vaikams. Konsultacijų dažnumas vienam klientui – 1 kartą per savaitę iki valandos trukmės konsultacija, 10 – 12 konsultacijų vienam klientui. Konsultacijos teikiamos iki problemos išsprendimo, palaikomoji psichologinė pagalba, trumpalaikė psichologinė pagalba pagal poreikį ir problemos pobūdį.

Konsultacijos:

Per 2019 m. nuolat lankėsi pas psichologę nuo 4 iki 14 klientų per mėnesį. Paslaugų gavėjų amžius nuo 4 iki 65 metų. Buvo teikiamos konsultacijos Varėnos bendruomeninių globos namų vaikams ir su jais dirbančioms darbuotojoms.

Nuo 2019 m. vasario mėn. Globos centro klientams konsultacijos teikiamos pagal Globos centro globos koordinatorių rekomendacijas.

2019 m. psichologinė pagalba buvo teikta vaikams dėl jiems iškylančių bendravimo problemų, mokymosi sunkumų, savireguliacijos, dėmesio koncentracijos problemų, emocinių ir elgesio

problemų, savarankiškumo stokos, žemo savęs vertinimo, nepasitikėjimo savimi, veiklos planavimo sunkumų, nemokėjimo mokytis ir motyvacijos stokos, tarpusavio santykių ir nesutarimų su globėjais. Be šių problemų vaikai konsultuoti dėl adaptacijos ir įvairių asmenybės savybių (tokių kaip nerimas, baimės), trukdančių mokytis ir bendrauti. Taip pat dėl sveikatos problemų, kurios įtakoja emocinę ir fizinę būseną, bendravimą su bendraamžiais.

2019 m. psichologinė pagalba buvo teikta globėjams dėl emocinių ir psichologinių problemų, tarpusavio santykių, dėl bendravimo ir tarpusavio santykių su vaikais, kitais šeimos nariais, dėl rūpinimosi vaikais, jų auklėjimu, emocinių ir fizinių poreikių tenkinimo.

Per 2019 m. dalyvauta organizuojamuose globos peržiūros posėdžiuose, atvejų aptarimuose pagal poreikį, lankytasi kartu su globos koordinatorė globėjų namuose.

Per 2019 m. įvairiais su darbu susijusiais klausimais konsultuota ir konsultuotasi su globos koordinatoriais, socialiniais darbuotojais, dirbančiais su šeimomis ar asmenimis, atvejo vadybininkais, centro administracija, Vaiko raidos centro, Varėnos PPPS, PSPC, VTAS ir kitais specialistais pagal poreikį.

2.8.2. GIMK darbuotojų veikla. Siekiant skatinti vaikų globą šeimose buvo teikta pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams, rengti mokymai globėjams, kuriuose dalyvavo 6 asmenys, bei 21 bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojas. Buvo išduota 15 mokymų pažymėjimų pagal Pagrindinę globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, tėvių, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programą ir 12 mokymų pažymėjimų pagal Specializuotą asmenų, siekiančių teikti socialinės priežiūros paslaugas, ir bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programą. Parengtos 4 teigiamos išvados apie fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju) ar budinčiu globotoju, pasirengimą vaiko globai (rūpybai) ar prižiūrėti globos centro globojamus (rūpinamus) vaikus, 6 išvados dėl tinkamumo priimti vaiką laikinai svečiuotis. Suteiktos 52 konsultacijos. Pavešinti 12 straipsnių apie globą, įvaikinimą, Varėnos globos centro veiklą, dalyvauta 3 viešinio renginiuose.

2.8.3. Socialinių darbuotojų, atliekančių globos koordinatoriaus funkcijas veikla. Per 2019 m. paslaugos buvo teikiamos 60 asmenų, 7 šeimoms. 67 vaikai, gyvenantys globėjų šeimose. Per 2019 metus globėjai buvo konsultuoti 148 kartus.

Bendradarbiaujant su GIMK specialistais, 2019 m. gegužės 15 d. dalyvauta Šeimų šventėje. Buvo viešinamas standas „Vaiko globa - neįkainojama dovana“ bei Varėnos globos centro standas, kviečiantis Varėnos krašto gyventojus tapti socialiniais globėjais, globėjais (rūpintojais) ar tėviais. Buvo dalijamos vaiko konstitucijos, magnetukai, balionai, skrajutės su kontaktine informacija.

Taip pat, buvo suorganizuotas Kalėdinis renginys, skirtas globėjams ir jų globojamiems (rūpinamiems) vaikams.

2.8.4. Globos centro veiklos administravimas. Gauti **276 gauti** dokumentai iš Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie SAMM, Varėnos rajono savivaldybės administracijos ir kitų Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijų bei Globos centrų vaiko globos (rūpybos) klausimais. **130 kartų** raštu buvo atsakyta į Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijų, Globos centrų ir kt. įstaigų raštus, prašančius padėti surasti globėjus, galinčius rūpintis be tėvų globos likusiais vaikais.

Priimti ir išsiųsti **3** prašymai dėl laikinosios globos (rūpybos) tėvų prašymu nustatymo ir **1** prašymas dėl laikinosios globos (rūpybos) tėvų prašymu užbaigimo. (Per 2019 m. sausio mėn., nes nuo 2019 m. vasario 1 d. išvykstančių tėvų prašymus priima savivaldybės administracijos specialistas).

Globos centras priėmė **7** prašymus iš norinčių tapti globėjais (rūpintojais), priėmė **6** prašymus dėl vaikų globojamų globos įstaigose svečiavimosi pas giminaičius.

VI. PROJEKTINĖ VEIKLA

1. 2019 metais Centras septintus metus bendradarbiaudamas su VšĮ „Vaikų svajonės“ dalyvavo projekto „**Vaikų svajonės**“ įgyvendinime. Šiemet buvo surinktos **184** vaiko svajonės iš šeimų, patiriančių sunkumus, gyvenančių Varėnos rajono savivaldybės seniūnijose. Išpildytos 164 svajonės. Dovanas asmeniškai galėjo įteikti patys dovanojantys asmenys arba perduoti per Centro darbuotojus, daug dovanėlių buvo gautos paštu arba per siuntų tarnybas. Kai kuriems vaikams tai buvo vienintelės dovanos gautos per Šv. Kalėdas.

2. Projektas „Kelias į sveikatą“. Projekto tikslas – palaikyti formuojamus Varėnos socialinių paslaugų centro neįgalųjų dienos užimtumo grupės lankytojų sveikos gyvensenos įgūdžius. Pagrindinės veiklos:

1. Išvykų į gamtą organizavimas.
2. Edukacinių išvykų organizavimas.
3. Vaistinių bei prieskoninių augalų ir gėlių auginimo teoriniai ir praktiniai mokymai.
4. Pavasarinė akcija „Gyvenkime švariai“.
5. Praktinių užsiėmimų sveikos gyvensenos, asmens higienos, bei sveikos aplinkos kūrimo temomis ciklas.
6. Piešinių konkursas - paroda „Kelias į sveikatą“, (EBRU – technika).

Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2019 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. T-VIII-1182 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės 2019 m. visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos patvirtinimo“ projekto – „Kelias į sveikatą“ skirtų lėšų pagalba, dienos užimtumo grupės asmenims su negalia lankytojai, džiaugėsi turėdami galimybę 2019-09-07 nuvykti prie Baltijos jūros. Turėjo galimybę aplankyti Klaipėdos Jūrų muziejų. Stebėjo delfinų pasirodymus. Taip pat aplankė Palangos gintaro muziejų. Užimtumo grupės nariai aplankė Klaipėdos Zoologijos sodą, kuriame yra apie 200 vienetų gyvūnų ir rečiausi Baltijos šalyse – baltieji tigrai.

Kaip ir kiekvienais metais, ypatingai daug dėmesio buvo skiriama Centrą lankančių neįgaliųjų pažintinėms išvykoms, nes dalyvavimas edukacinėse programose, asmenims su psichine ir protine negalia padeda pažinti save ir pasaulį, suteikia žinių ir įgūdžių, padedančių socializuotis bendruomenės gyvenime:

1) 2019-03-05 Varėnos socialinių paslaugų centro neįgaliųjų dienos užimtumo grupės lankytojai lankėsi Dargužių amatų centre. Dalyvavo nuotaikingoje Užgavėnių edukacinėje programoje „Kaukių gamyba“, „Blynų kepimas“. Edukacijos metu dalyviai susipažino su šventės prasme ir tradicijomis, sužinojo ką reiškia kaukės ir persirenginėjimai į įvairius personažus, kodėl per šią šventę deginama Morė ir kuo ypatingos lašininio ir kanapinio kovos.

2) Inkilų kėlimas – puikus būdas kompensuoti paukščiams buveinių trūkumą. Kovo 10 - ji yra 40 paukščių diena. Varėnos socialinių paslaugų centro dienos užimtumo grupės lankytojai, entuziastingai nusiteikę, padedami ūkvedžio, socialinio darbuotojo padėjėjų, Varėnos socialinių paslaugų centro teritorijoje pakabino dvylika inkilų, kuriuos 2019-03-06 Naujuosiuose Valkininkuose įsikūrusiose „Amatų Skalbykla“ dirbtuvėse pagamino savo rankomis.

3) 2019-04-17 Varėnos socialinių paslaugų centre vyko spalvinga edukacinė programa – „Tradicinis kiaušinių marginimas vašku“. Tai ypatingai mėgstama neįgaliųjų veikla prieš šventes.

4) 2019 m. balandžio 12 d. Varėnos socialinių paslaugų centre vyko meniniai užsiėmimai - „Verbų edukacija“. Užsiėmimų metu dienos užimtumo grupės nariai susipažino su verbų užsiėmimams būtinomis kūrybinėmis priemonėmis bei jų naudojimu.

5) Vaistažolių ir gėlių auginimas. Šeštus metus neįgaliųjų grupės lankytojai, padedami socialinių darbuotojų padėjėjų, puoselėjo ir kūrė vaistažolių kampilį, kuriame augino ramunėles, medetkas, čiobrelis, mėtas, melisas, ežiuoles, šalavijus, juozažoles ir kt. vaistinius augalus. Toliau puoselėjamas sukurtas gėlynas. Buvo nupirkta įvairių žydinčių gėlių, vazonų, gėlių lovelių. Varėnos socialinių paslaugų centro darbuotojai ir dienos užimtumo grupės lankytojai gražino Centro aplinką, komponuodami atnaujino gėlyną, atnaujino vaistažolių kampilį. Vaistažoles laistė, ravėjo, kol atėjo metas jas rinkti. Nuėmė derlių, neįgalieji kartu su darbuotojomis vaistažoles

džiovinimo, pakavo į savo pasiūtus drobinius maišelius. Vaistinių augalų arbatomis mėgaujasi ne tik Centro neįgaliųjų užimtumo grupės lankytojai, bet ir darbuotojai, svečiai.

6) 2019-10-30 Varėnos socialinių paslaugų centre vyko išradinga edukacinė moliūgų pjaustymo, dekoravimo (skaptavimo) programa. Edukacijos metu Varėnos socialinių paslaugų centro lankytojai ne tik įgavo praktinių, teorinių žinių, gerai praleido laiką kartu, bet ir pasisėmė gerų emocijų. Populiariausias moliūgo dabinimo būdas – jo išskaptavimas, išpjaustymas. Pjaustyti moliūgą iš tiesų yra menas. Pabandė ne pačius sudėtingiausius moliūgų pjaustymo raštus. Po sunkių skaptavimo, pjaustymo darbų, vaišinosi tradicine moliūgų sriuba.

7) „Pyragų diena“ Pasidalinkime gabalėliu gerumo.

Lapkričio 4 d. buvo skatinama rasti minutę atokvėpiui tarp darbų, susiburti drauge ir dalintis ne tik pačių ruoštais skanėstais, bet ir geromis emocijomis, bei prisiminti pagrindinį tikslą, dėl ko organizuojama ši akcija – surinkti aukas kilniam ir prasmingam tikslui. Šiais metais surinktos aukos buvo perduotos kunigui Pranciškui Čiviliui – žmogui, kuris suteikia šilumą ir randa prieglobstį benamiams gyvūnams.

8) 2019-11-14 Varėnos socialinių paslaugų centro dienos užimtumo grupės lankytojai turėjo nuostabią galimybę išbandyti Dargužių amatų centro siūlomas prieškalėdines edukacijas. Dalyvavo kalėdinių sausainių kepimo krosnyje edukacijoje, kalėdinių šiaudinių žaisliukų edukacijoje.

9) 2019-12-11 Dienos užimtumo grupės lankytojai dalyvavo muilo gamybos edukacinėje programoje. Programa skirta ugdyti pažinimo ir menines kompetencijas per muilo gamybos edukaciją, atskleisti mūsų šalies etinės kultūros išskirtinumą, jos archajiškumą, neišsenkantį kūrybiškumą.

10) 2019-12-17 d. dienos užimtumo grupės lankytojai dalyvavo edukacinėje programoje „Medaus kelias, tradicijos, žvakių sukimas“. Edukacijos metu dalyviai susipažino su vaško savybėmis. Neįgalieji atskleidė subtilaus kruopštumo ir žinoma fantazijos bei meilės darbui reikalaujančio žvakių gamybos proceso paslaptis. Kiekvienas dalyvis pasigamino po žvakele, sušildytą savo rankomis. Edukacinės programos metu, jaunuoliai ugdė pažinimo ir menines kompetencijas per senąją lietuvių bitininkystės amatą.

11) Iš projekto lėšų vyko sveikatos praktinių užsiėmimų ciklas. Suorganizuota 10 praktinių užsiėmimų sveikos gyvensenos, asmens higienos bei sveikos aplinkos kūrimo temomis, kuriuos organizavo ir vedė Centro socialinė darbuotoja ir socialinio darbuotojo padėjėjos. Varėnos socialinių paslaugų centro lankytojai, užsiėmimų metu įgijo sveikos gyvensenos ir sveikos aplinkos kūrimo įgūdžius. Naudodami EBRU piešimo techniką, prisidėjo prie aktyvesnio sveikos gyvensenos propagavimo, dalyvavo piešinių „Kelias į sveikatą“ konkurse. Projekto baigiamosios

šventės metu buvo apdovanoti piešinių konkurso „Kelias į sveikatą“ dalyviai. Ebru meno technikai naudojamos tik natūralios, žmogui ir aplinkai nekenksmingos priemonės. Dažai išgaunami iš gamtos, jiems intensyvumo suteikiama įlašinant dažniausiai jaučio tulžies. Šie dažai padengia Ebru indą, kuris papildomas vandens sumaišyto su jūros dumbliais. Toliau specialių teptukų ir lazdelių pagalba formuojami raštai. Tad belieka tik ant vandens paviršiaus ištiesti popieriaus lapą ir ant jo persikelia unikalūs savomis rankomis, per labai trumpą laiką sukurtas paveikslas. Kaip medžiagą, ant kurios atsidurs šis piešinys, galima naudoti ne tik popieriaus lapą, bet ir audinį, medį, keramiką, stiklą ar metalą. Tapyba ant vandens ramina mintis, išlaisvina jausmus, skatina kūrybiškumą, gerina emocinę ir fizinę sveikatą, atpalaiduoja. Piešimas ant vandens lavina susitelkimą ir ugdo pasitikėjimą savimi. „Kelias į sveikatą“ piešinių (Ebru technika) paroda veikia Varėnos socialinių paslaugų centre.

3. Projektas „Sveika šeima“. Projekto pagrindinis tikslas – formuoti Varėnos rajono šeimų fizinio ir psichosocialinio sveikatingumo įgūdžius. Teorinių, praktinių paskaitų sveikos gyvensenos, asmens higienos, bei sveikos aplinkos kūrimo temomis ciklas:

3.1. Sveika mityba, teoriniai ir praktiniai aspektai. Teorinių, praktinių užsiėmimų metu R. Galinienė atskleidė svarbiausius žingsnius tam, kad sveika mityba taptų gyvenimo būdo dalimi, kad suaugę turi ryžtingai laikytis mitybos taisyklių, formuojant vaikų sveikos mitybos įpročius. Įvertinus tai, kad sveikos mitybos įgūdžiai formuojasi nuo mažens, ypatingą dėmesį skyrė šeimoms ir jų vaikams, vaikų mitybos įgūdžiams formuoti. Teorinių susitikimų metu kalbėjo – kokie ir kodėl tam tikri produktai sveiki, o kiti – sveikatai nepalankūs. Buvo analizuojama produktų sudėtis, kalbama apie tai, iš kur jie ir kaip atkeliauja ant mūsų stalo. Žaismingai ir įdomiai buvo pateikta viskas, ką apie mitybą turi žinoti ikimokyklinukai ir pradinukai.

3.2. Rankdarbių studija (1k. per savaitę/po 2 val.) darbinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas neįgaliesiems. Nėrimo (5-6 mm. virvelėmis neriama gaminiai rankinės, daiktadėžės, krepšeliai, indeliai, padėkliukai, vazonėliai). Mezgimo (įvairūs mezginiai). Siuvimo (siuvimas prekinių maišelių, naudojant jau naudotus audinius). Karoliukų vėrimo (įvairūs kaklo papuošalai). Keramikos, darbinių iš popieriaus ir kita. Kalėdinių burbulų gamyba, kimekomi technika. Simegrafija - tai siuvinėjimas ant įvairaus popieriaus. Šis žodis susideda iš dviejų žodžių „simetrija“ ir „grafika“, kurie ir nusako šio meno techniką - simetriškos linijos. Pagrindinės šio meno taisyklės, kurios reikalavo, kad rankdarbyje vyrautų harmonija - derėtų atskiros dalys bei jų spalvos. Metų pabaigoje kalėdinių vainikų gamyba iš natūralių džiovintų augalų ir šieno.

3.3. Renginys - Šeimos šventė 2019. Gegužės 15 d. priešais Varėnos rajono savivaldybės administraciją šurmuliavo nuotaikinga Šeimų šventė 2019. Tai jau ketvirtoji Varėnos socialinių paslaugų centro organizuojama šventė, kuri šiais metais persikėlė iš Varėnos socialinių paslaugų centro kiemelio į atsinaujinusias Varėnos miesto centro erdves. Šventė buvo

organizuojama bendradarbiaujant su Varėnos Jadvygos Čiurlionytės menų mokykla, vaikų lopšeliu – darželiu „Žilvitis“, vaikų lopšeliu – darželiu „Pasaka“, vaikų lopšeliu – darželiu „Nykštukas“, Varėnos populiariosios dainos chorą „Bruknelė“, Varėnos pasienio rinktinę, VDC „Svajonė“, Visuomenės sveikatos biurą, tautodailininku Algirdu Juškevičiumi, Moksleivių kūrybos centru, Varėnos socialinių paslaugų centro globos centru, Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos jaunaisiais šauliais, Sporto centru, „Mažylio studija“. Tačiau turbūt visiems vaikams didžiausią išpūdį paliko „Burbulų dėdė“ su specialia programa ir, žinoma, ugniagesių gelbėtojų „putų mašina“, kuomet Varėnos miesto vaikai ir suaugusieji galėjo siausti baltose putose, skambant gražiausiam Varėnos himnui.

4. Centro direktorės pavaduotoja ir socialinė darbuotoja dalyvavo Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų vertinimo ir atrankos komisijoje. Kartu su kitais komisijos nariais išnagrino ir įvertino Savivaldybės administracijai finansavimui gauti pateiktus 3 nevyriausybių neįgaliųjų organizacijų pateiktus socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus ir atsižvelgiant į skirtingas negalias (judėjimo, regos, klausos, sutrikusio intelekto, sutrikusios psichikos ir kitas) turinčių asmenų specialiųjų poreikių tenkinimo reikalingumą, parengė projektams finansuoti 2018 m. skirtų lėšų paskirstymo projektą.

5. Integralios pagalbos paslaugų plėtra Varėnos rajone. Projekto tikslas – suteikti integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) paslaugas namuose neįgaliesiems darbingo amžiaus ir senyvo amžiaus asmenims, konsultacinę pagalbą artimiesiems, šeimos nariams, skatinti savanorių ir bendruomenės įsitraukimą į pagalbos neįgaliajam procesą. Teritoriniu principu buvo sudarytos trys mobiliosios komandos. Vieną mobilią komandą sudaro slaugytojas, slaugytojo padėjėjai, socialinis darbuotojas, socialinio darbuotojo padėjėjai, ergoterapeutas/masažuotojas. Per 2019 m. integralios pagalbos paslaugas gavo 14 naujų neįgalių ir/ar senyvo amžiaus.

6. Augančios socialinės pasienio iniciatyvos. Projekto tikslas – integruoti į visuomenę gausias šeimas, neįgaliuosius ir jų artimuosius, suteikti galimybę tobulinti kvalifikaciją ir keistis gera patirtimi. Per 2017-2018 m. buvo atnaujintas Centro inventorių, sukurtos medžio drožybos, kompiuterių, keramikos, rankdarbių studijos, įsigyta ebru sistema.

7. 2018 m. gruodžio 19 d. Varėnos socialinių paslaugų centras pasirašė iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 08.6.1-ESFA-V-911-22-0010 „**Bendrujų ir specialiųjų socialinių paslaugų plėtra neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems Varėnos miesto gyventojams**“ sutartį. Veikloms įgyvendinti buvo skirta 28 222,90 Eur ES ir valstybės biudžeto lėšų. Projektas vykdomas kartu su partneriais – Varėnos Šv. arkangelo Mykolo parapija ir Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Varėnos padaliniu. Numatytos veiklos, įtraukiant į jas savanorius – mokymų projekto savanoriams

organizavimas, rankdarbių ir dailės studijos sukūrimas, fotografijos studijos sukūrimas, maisto gaminimo užsiėmimų organizavimas, spektaklių, filmų lankymo organizavimas, skalbimo ir meditacijos terapijos su sensorine įranga vedimas. Iš projekto lėšų buvo įsigyta sensorinė įranga, siuvimo mašinos, fotoaparatai, skalbimo ir džiovavimo įranga. Visos priemonės bus naudojamos tolimesnėje Varėnos socialinių paslaugų centro veikloje. Į projekto veiklas įsitraukė 13 savanorių ir 40 Varėnos miesto gyventojų.

8. 2018 m. spalio 30 d. 36 mėnesiams buvo pasirašyta jungtinės veiklos sutartis tarp Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Varėnos rajono savivaldybės administracijos ir Varėnos socialinių paslaugų centro dėl **„Vaikų gerovės ir saugumo didinimo paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros įgyvendinimo“** projekto. Partneriams skiriama suma - 90 059 Eur. Projekto įgyvendinimo šaltiniai yra Europos Sąjungos struktūrinių fondų (Europos socialinio fondo lėšos). Pagrindinis sutarties tikslas – įgyvendinti Vaikų gerovės ir saugumo didinimą, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimą bei prieinamumą. Varėnos socialinių paslaugų centre veikiančiame Globos centre dirba socialiniai darbuotojai vykdantys globos koordinatorių funkcijas, GIMK (globėjų, įtėvių mokymo ir konsultavimo) specialistai, socialinis globėjas.

9. 2019 m. vasario 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centras pasirašė sutartį su VšĮ Valakupių reabilitacijos centru dėl dalyvavimo projekte **„Socialinių paslaugų kokybės gerinimas, taikant EQUASS kokybės sistemą“**, projekto kodas Nr. 08.4.1-ESFA-V-421-01-0001. Sutarties objektas – Europos socialinių paslaugų kokybės sistemos (toliau – EQUASS) diegimas įstaigoje, siekiant įgyti EQUASS Assurance sertifikatą. EQUASS kokybės sistemos diegimo veiklos:

- Įstaigos vadovų mokymai (2 d. trukmės);
- Įstaigos koordinatorių mokymai (3 d. trukmės);
- Įstaigos praktiniai mokymai (patirties mainai su moderatoriumi) (2 kartus po 1 d.);
- Praktiniai teoriniai mokymai įstaigų darbuotojams tokiomis temomis kaip individualios paslaugos,
- Įgalinimas, partnerystės efektyvumo matavimas ir kt. (2 d. trukmės);
- EQUASS diegimas įstaigoje ir tam skirtos EQUASS konsultantų konsultacijos;
- EQUASS vidaus auditas įstaigoje;
- EQUASS išorės auditas.

10. 2018 m. buvo pasirašyta jungtinės veiklos sutartis su M. Čiuželio labdaros ir paramos fondu dėl bendradarbiavimo, įgyvendinant vietos plėtros projektą **„Sidabrinė linija“** Varėnoje: psichosocialinė pagalba telefonu, socialinę atskirtį patiriantiems senyvo amžiaus

asmenims, neįgaliesiems ir jų šeimos nariams“. Įvyko informacinis renginys, savanorių atrankos renginiai ir atrinktų savanorių mokymai, kuriuose dalyvavo ir Varėnos socialinių paslaugų centro lankomosios priežiūros darbuotojai.

11. 2019 m. liepos 19 d. Varėnos rajono savivaldybės administracija ir Varėnos socialinių paslaugų centras pasirašė Jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį įgyvendinant projektą „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtra Varėnos rajono savivaldybėje“ dėl asmeninio asistento paslaugų teikimo.

VII. BENDRADARBIAVIMAS

2019 metais toliau buvo siekiama užmegzti naujų kontaktų su įvairiomis įstaigomis, organizacijomis bei tęsti pradėtą bendradarbiavimą. Varėnos socialinių paslaugų centre ir toliau savo veiklą vykdo Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Varėnos padalinys, Varėnos rajono neįgaliųjų draugija, diabeto klubas „Riba“, Varėnos Šv. Arkangelo Mykolo parapijos vaikų dienos centras „Svajonė“, Baltijos „Gyvenimo meno“ labdaros ir paramos fondas, kuris organizuoja jogos, meditacijos, kvėpavimo kursus, Labdaros paramos fondas SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija, Varėnos anoniminių alkoholikų klubas „Bitė“. Su nevyriausybinėmis organizacijomis vadovais ir nariais bendradarbiaujama teikiant socialines paslaugas rajono gyventojams, organizuojant renginius ir kt. veiklas. Taip pat bendradarbiaujama su Varėnos Jadvygos Čiurlionytės menų mokykla, vaikų lopšeliu - darželiu „Žilvitis“, vaikų lopšeliu - darželiu „Pasaka“, vaikų lopšeliu - darželiu „Nykštukas“, Varėnos populiariosios dainos chorą „Buknelė“, Varėnos pasienio rinktinę, VDC „Svajonė“, Visuomenės sveikatos biuru, tautodailininku Algirdu Juškevičiumi, Moksleivių kūrybos centru, Varėnos socialinių paslaugų centro globos centru, Varėnos „Ąžuolo“ gimnazijos jaunaisiais šauliais, Sporto centru.

Varėnos socialinių paslaugų centro finansavimo šaltiniai ir lėšos

Finansavimo šaltiniai	2016 m. tūkst. Eurų.	2017 m. tūkst. Eurų	2018 m. tūkst. Eurų	2019 m. tūkst. Eurų
Varėnos rajono savivaldybės biudžetas	161,6	292,39	374,35	496,29
Valstybės biudžeto dotacija Savivaldybės biudžetui	132,7	98,36	282,73	337,98
Pajamos už teikiamas paslaugas. Iš jų:	16,5	16,752	28,88	40,5
<i>Asmens higienos ir priežiūros paslaugos</i>	0,102	0,117	0,1	0,06
<i>Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas</i>	1,0	0,995	1,9	1,66
<i>Transporto organizavimo paslaugos</i>	1,7	0,752	0,76	1,10
<i>Integralios pagalbos paslaugos</i>	-	-	-	9,05
<i>Pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugos</i>	12,7	14,174	20,36	27,40
<i>Intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos arba laikino apnakvindinimo paslaugos</i>	-	-	-	0,05
<i>Patalpų nuoma</i>				2,96
Projektas „Integralios pagalbos plėtra Varėnos rajone“	0,58	75,83	62,89	71,88
„Augančios socialinės pasienio iniciatyvos“	0,00	36,64	6,96	0,41
Projektas „Sveika šeima“	-	-	1,6	0,89
Projektas „Kelias į sveikatą“	0,5	0,4	0,35	0,57
Vaikų gerovės ir saugumo didinimo paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtos įgyvendinimo projektas	-	-	-	30,43
Bendrujų ir specialiųjų socialinių paslaugų plėtra neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems Varėnos miesto gyventojams (VVG projektas)	-	-	-	25,33
Iš viso	323,48	527,37	757,76	1004,28

